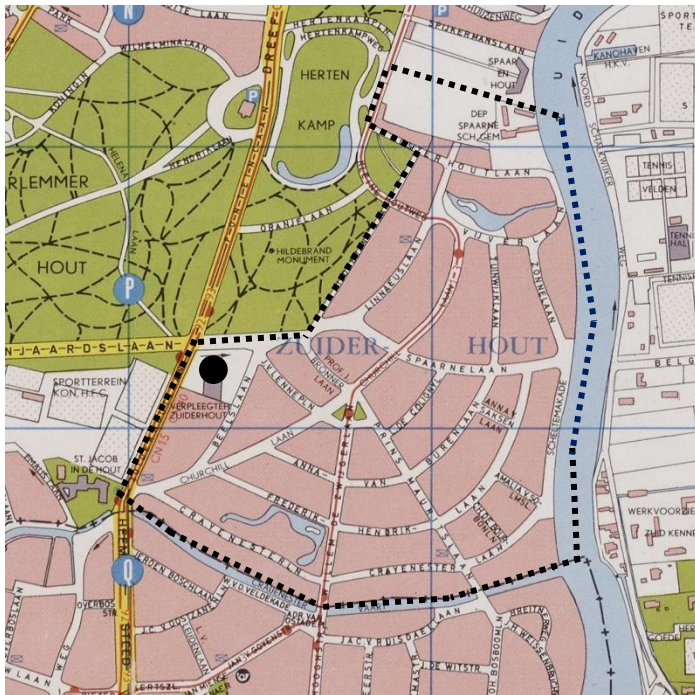

Verpleeghuis / revalidatiecentrum Zuiderhout

Inhoud

1	Voorgeschiedenis	2
2	Ontwikkeling Verpleeghuis Zuiderhout	3
3	Bibliografie uitgebreid	4

Gestippelde lijn: omtrek van de wijk Zuiderhout
Zwarte stip: locatie van revalidatiecentrum Zuiderhout

Haarlem, Noord-Hollandsarchief, Beeldbank De Boer, Inventarisnummer NL-HlmNHA_1478_05065K00_32. Datum: 18 april 1967. Het slaan van de eerste paal van Verpleeghuis Zuiderhout aan de Beelslaan/Zuiderhoutlaan

Haarlem, Noord-Hollandsarchief, collectie 1478 foto's en negatieven van Fotopersbureau De Boer te Haarlem, Inventarisnummer 4902. Datum: januari 1980. Verpleeghuis Zuiderhout, gezien richting zuidoost vanaf de Zuiderhoutlaan

DSC_00015346 ; AV ; 29-5-2018 ; Verpleeghuis Zuiderhout, gezien richting zuidoost vanaf de Zuiderhoutlaan

DSC_00015345 ; AV ; 29-5-2018 ; Verpleeghuis Zuiderhout, gezien richting zuidoost vanaf de Zuiderhoutlaan

1 Voorgeschiedenis

Het huidige terrein van Verpleeghuis Zuiderhout was eeuwen lang onderdeel van de Buitenplaats Zuiderhout. Ongeveer ter plaatse van het huidige verpleeghuis stond eeuwen lang het landhuis Zuiderhout. Na sloop van het landhuis in 1909 verrees ter plekke een villa, ook genaamd Zuiderhout. Deze werd rond 1964 gesloopt om plaats te maken voor het huidige verpleeghuis. Voor meer uitleg over de Buitenplaats Zuiderhout, zie de vlakbij gelegen pin

De realisatie van het verpleeghuis ging niet zonder slag of stoot. Het gemeentelijke kader dateert uit 1950. In het toenmalige gemeentelijke ontwerp-uitbreidingsplan Zuiderhout gedeelte A werd het mogelijk gemaakt, dat de villa gesloopt werd en dat er ruimte voor een flatgebouw gereserveerd werd. Voorts konden in de directe nabijheid nog vijf eengezinswoningen voor rijke mensen gerealiseerd worden. Tegen het voorziene flatgebouw werden erg veel bezwaarschriften ingediend. Het gemeentebestuur wilde deze bezwaren ongegrond verklaren. Het uitbreidingsplan kon in maart 1951 aangenomen worden. Het pension in villa Zuiderhout bleef tot 1960 bestaan. Tot 1963 werd het gebouw gebruikt door het verpleeg- en revalidatiecentrum Nieuw Unicum. In de tussentijd verzezen wel de eengezinswoningen in de directe nabijheid. In 1961 werd het terrein aangekocht door "Stichting Vriendenhulp zieke bejaarden Zuid Kennemerland". Deze uit 1958 daterende stichting had zijn wortels in een verzetsgroep uit de Tweede Wereldoorlog. Deze stichting wilde op het terrein een verpleeghuis zetten voor chronisch zieke bejaarden van alle gezinden in Haarlem of omgeving. Op zich was dit heel bijzonder, want op dat moment vierde de verzuiling in Nederland nog hoogtij. Voor de Tweede Wereldoorlog werden bejaarden meestal door familieleden verzorgd. Na de oorlog lag dat heel anders. De nieuwe woningen waren er te klein voor. De bejaardentehuizen uit die tijd hadden vaak geen mogelijkheid om chronisch zieke ouderen te verzorgen. De nood was dus hoog.

De stichting vond het terrein een hele goede locatie: het groen van de Haarlemmerhout om de hoek, vlakbij ziekenhuizen, makkelijk te bereiken vanuit de regio. Provinciale wegenbouwplannen dreigden roet in het eten te gooien. Rond die plek was het tracé voorzien van de oostwestverbinding (Westelijke Randweg / Spaarnelaan). De verantwoordelijke wethouder heeft veel moeite gedaan om deze bouwplannen te verdedigen tegenover de provincie. Als resultaat kwam het tracé van de verbinding wat noordelijker te lopen. Later is dat plan helemaal van tafel gegaan.

2 Ontwikkeling Verpleeghuis Zuiderhout

De architect van het verpleeghuis werd de Haarlemmer Bernard Bijvoet. Zijn ontwerp werd gunstig ontvangen. In eerste instantie wilde men alleen voor zieke bejaarden bouwen. Later besloot men drie categorieën mensen in het verpleeghuis te huisvesten: chronisch zieke en invalide mensen, zieke mensen die tijdelijk revalidatie nodig hebben en ongeneeslijk zieke mensen met een korte levensverwachting. Het verpleeghuis bevat een begane grond met de centrale voorzieningen en kantoren. Daarboven staat een beddenhuis, dat bestaat uit twee vleugels. De twee vleugels zijn verbonden door gemeenschappelijke huiskamers. Het gebouw is vier bouwlagen hoog, waardoor het zich wat dat betreft toch wel voegt in zijn omgeving. Het ontwerp is typerend voor de heer Bijvoet : de betonconstructie is zichtbaar, er is veel glas en de begane grond heeft verticale geledingen, terwijl de etages erboven een horizontale geleding hebben. Het gebouw werd in 1969 in gebruik genomen. Dezelfde stichting had het vlakbij gelegen pand Professor J. Bronnerlaan 11 aangekocht om daar een internaat voor alle leerling-ziekenverzorgersters te bouwen. Dit leverde uit de buurt tientallen bezwaarschriften op. Haarlem gaf daarop geen toestemming voor de bouw van dit zusterhuis.

In 1982-1983 werd aan de noordoostzijde een lage vleugel aangebouwd, die bedoeld was voor dagbehandeling en therapie. In 1995-1997 werd het gebouw gerenoveerd. Dit viel samen met een fusie met het verpleeghuis Den Weeligenberg in Hillegom. Hier kwam de Stichting Verpleeghuiszorg Zuid Kennemerland uit voort. Op zijn beurt werd dit weer onderdeel van de Stichting Zorgbalans, die in 2015 nog 12 andere woonzorglocaties in Zuid Kennemerland had.

Eind 2022 kondigt Zorgbalans aan, dat ze Zuiderhout wil vervangen door nieuwbouw. Deze plannen waren er al jaren. Dit heeft te maken met het feit, dat het gebouw in feite op is. De indeling is niet logisch en verbetering van de duurzaamheid is niet mogelijk. Het gebouw is slecht geïsoleerd. Op de bovenetage kan het heel erg warm worden. De buitenkant oogt gedateerd en heeft geen sfeer. Tijdens de sloop en nieuwbouwfase van het complex moet men een vervangende locatie hebben voor de gemiddeld 100 cliënten, die tijdelijk in Zuiderhout verblijven. Dit bleek een heel groot probleem. Zodoende is gekozen voor een gefaseerde sloop en nieuwbouw op de bestaande locatie. Direct ten noorden van het huidige gebouw wordt het nieuwe revalidatiecentrum gebouwd. Men ziet daar een gebouw van zeven bouwlagen met dakopbouw voor zich. Als dat gereed is, kan het bestaande Zuiderhout gesloopt worden. Zo kan het huidige revalidatiecentrum gewoon in bedrijf blijven. Dit momenteel vier bouwlagen hoge gebouw wordt vervangen door een gebouw van 2-3 bouwlagen. Dit wordt een nieuw woonzorgcomplex. Daar komen 80 appartementen voor mensen met dementie. Deze appartementen krijgen allemaal een dakterras en tuin op de begane grond. Onder dit complex komen ook parkeerplaatsen. Doordat het nieuwe complex maar deels hoog is, maar grotendeels veel lager dan het huidige complex en er een oplossing is voor het parkeren, hoopt Zorgbalans dat de buurt positief zal reageren. Men wil begin 2025 van start gaan. Het geheel moet eind 2027 klaar zijn. Echter: In januari 2025 weet de website Zorgbalans/Zuiderhout te melden, dat men plannen heeft voor uitbreiding en vernieuwing van Zuiderhout om voor de vraag uit de regio toekomstbestendig te zijn. Concrete stappen worden niet aangekondigd.

In januari 2025 is Zuiderhout nog steeds onderdeel van Stichting Zorgbalans, maar is geen verpleeghuis meer in de klassieke zin van het woord, maar een revalidatiecentrum met het dagbehandelingscentrum Bellevue. Bij het revalidatiecentrum gaat het om een tijdelijk verblijf vanwege een heel scala aan problemen: bijvoorbeeld gebroken heup, beroerte, hartklachten of aansterken tussen medische behandelingen. Bij het dagcentrum Bellevue gaat het om dagelijkse begeleiding en ondersteuning. Vijf dagen per week worden er activiteiten geboden voor kwetsbare ouderen met lichamelijke klachten. Ook zijn er bijvoorbeeld een fysiotherapeut en een ergotherapeut aanwezig.

Bibliografie kort

(Jong, et al., 2015) (Oostveen, 2022) (Wagt, et al., 2005) (Zorgbalans, 2025)

3 Bibliografie uitgebreid

Jong, K. de en Wynands_van_der_Ley, L. 2015. *Zuiderhout, een Haarlemse wijk tussen Hout en Spaarne*. Haarlem : Spaar en Hout, 2015. ISBN 978908683 0510.

Oostveen, J. van. 2022. Nieuw revalidatiecentrum én woonzorgcentrum in Haarlem. Zuiderhout gaat op de schop. *Haarlems Dagblad*. 10 November 2022.

Wagt, W. de, et al. 2005. *Architectuurgids Haarlem*. Haarlem : Uitgeverij 010, Rotterdam, 2005. ISBN 90 6450 550 0.

Zorgbalans. 2025. Revalidatiecentrum Zuiderhout in Haarlem en onderliggende pagina's. *Zorgbalans*. [Online] Zorgbalans, 2025. [Citaat van: 18 Januari 2025.] <https://www.zorgbalans.nl/locaties/revalidatiecentrum-zuiderhout>.